

LISA Keskkonnaagentuuri aruandele „ Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitus 2019“.

Ettepanek hundi kütamise korraldamiseks 2019. aastal.

Koostajad: Marko Kübarsepp, Peep Männil

Hundi asurkonna seisundi muutustest loe täpsemalt Keskkonnaagentuuri 2019. a ulukiseire aruandest

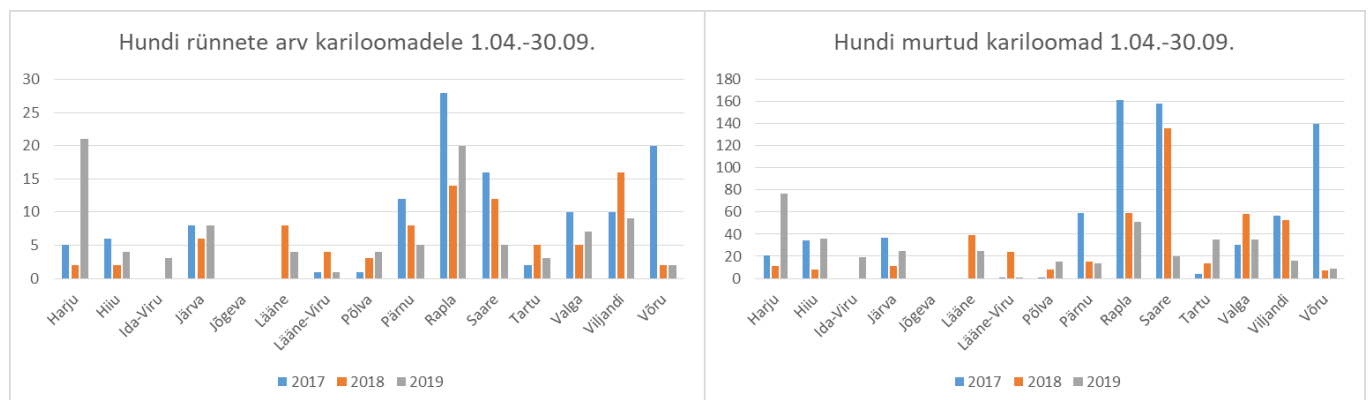
https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/seirearuanne_2019.pdf
lk 78-84.

Populatsiooni täpsustunud seisund

Möödunud aasta seireandmete ning kütmissurve jaotuse põhjal näitab Keskkonnaagentuuri prognoos hundi arvukuse umbes 15 % kasvu (23-24 pesakonda eelmisel aasta 20 asemel). Samas on arvukuse tõusu täpset määra veel ennastlik hinnata.

Käesoleva ettepaneku valmimise hetkeks on usaldusväärne informatsioon olemas 20 hundi pesakonna kohta Mandri-Eestis, Saare- ja Hiiumaal praegu teave pesakonna olemasolu kohta puudub. Lõplik andmestik pesakondade arvu ja leviku kohta selgub siiski lumikatte saabudes.

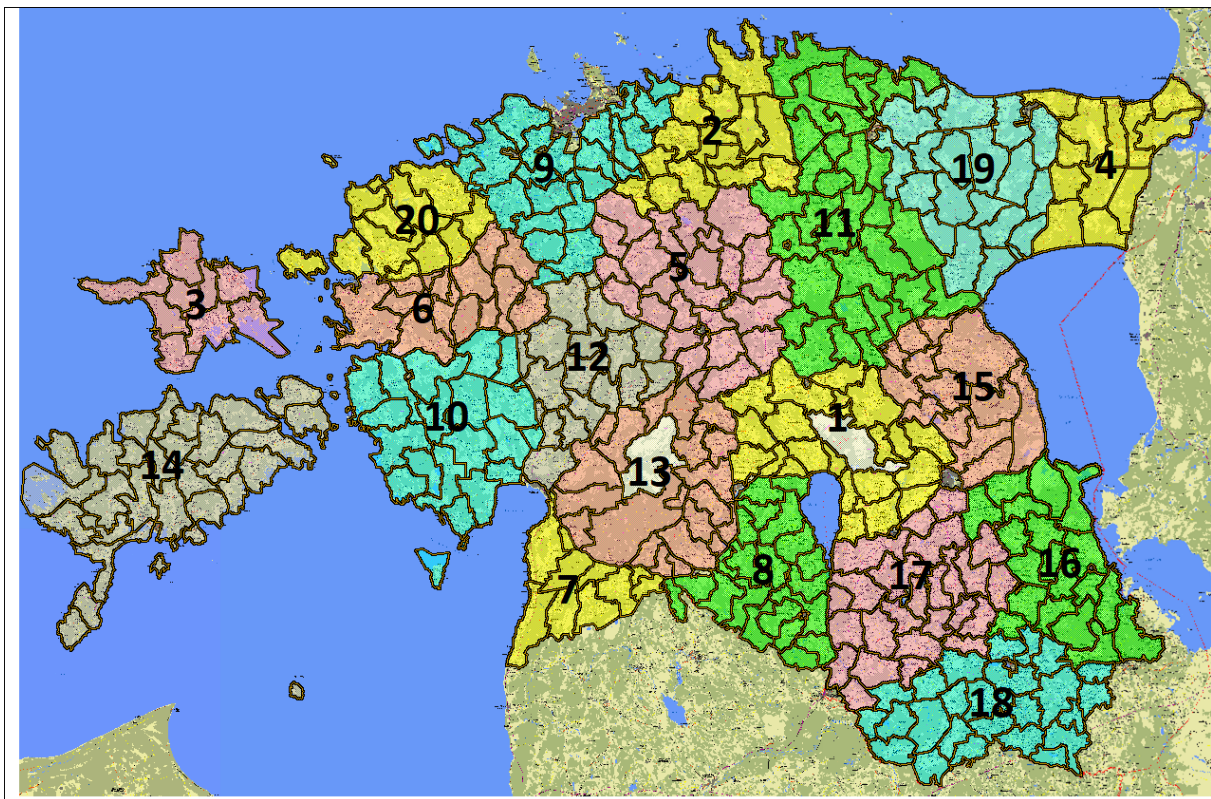
Hundi tekitatud kahjustuste hulk on käesoleval aastal eelmisest aastaga üsna samas suurusjärgus, kuid märgatavalt väiksem, kui 2017. aastal: ajavahemikul 1. aprill kuni 30. september oli hundi rünnakuid kariloomadele 10 % rohkem, kuid murtud kariloomi samas 15 % vähem võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, 2017. aastaga võrreldes oli rünnakute hulk 20 % ja murtud kariloomade hulk ligi 50 % väiksem. Kahjustuste jaotus maakonniti on toodud joonisel 1.

Joonis 1. Hundi murtud lambad aastatel 2017-2019 vahemikus 01.04. – 30.09. Andmed: Keskkonnaamet.

Ohjamise korraldamine

Käesolevas küttimisettepanekus on sarnaselt eelmisele aastale küttimislimiit jaotatud ohjamisalade põhiselt. Ohjamisalade moodustamisel on eelkõige arvestatud hundile sobivate elupaikade olemasolu ja nende sidusust ning nende piirid järgivad suures osas jahipiirkondade piire. Ohjamisaladel põhinev hundi ohjamissüsteem loob eelnevast märksa paremad eeldused kahjustuste efektiivsemaks vähendamiseks ning soovitud hundi arvukusnäitajate ja ühtlasema levikupildi saavutamiseks. Võrreldes möödunud aastaga on peamiselt jahindusorganisatsioonide ettepanekutele tuginedes osade ohjamisalade piire mõnevõrra muudetud. Ohjamisalad on Eestis kokku 20 (joonis 2).

Joonis 2. Hundi ohjamisalad 2019. aastal.

Sarnaselt varasemate aastatega määratakse hundi küttimislimiit kahes osas. Limiidi esimene osa määratakse jahihooaja alguseks ning teine jahihooaja jooksul vastavalt kogunenud informatsioonile hundikarjade tegeliku arvu, leviku ja suuruse kohta ning limiidi esimese osa täitumusele. Peamiselt jahimaa kasutajate või maakondlike organisatsioonide ettepanekutest lähtuvalt on osades ohjamispiirkondades soovitatud limiidi jaotus tehtud ka ohjamisala siseselt. Limiidi II osa määramise operatiivsuse huvides esitab Keskkonnaagentuur ettepaneku otse Keskkonnaametile ja teadmiseks Keskkonnaministeeriumile. Limiidi teise osa määramine erinevatele ohjamisaladele võib toimuda erinevatel aegadel.

Ohjamise olulisemaks ja peamiseks eesmärgiks on tagada Mandri-Eestis 2020. aastaks keskmiselt 20 hundi pesakonna olemasolu koos populatsiooni võimalikult ühtlase jaotumusega sobilike elupaikade vahel, kusjuures säilima peaksid ennekõike suuremaid loodusmaastikke asustavad hundikarjad.

Küttimiskvoodi suurus, jaotus ja lisatingimused

Küttimislimiidi esimese osa suuruseks pakutakse esimeses osas 61 (2018. aastal 42), mis on 72 % prognoositud juurdekasvust (prognoosi aluseks on viimase 16 aasta keskmine potentsiaalne juurdekasvumäär, eelmise aasta arvukus ja kütitud isendite arv). Seoses kahjustuste olemasolu ja paiknemisega ning osade jahipiirkonna kasutaja soovidega on mõnedes ohjamispiirkondades jaotatud limiit ka ohjamisala siseselt. Piirkondades, kus esmane küttimislimiit on suhteliselt väike, peaks jahti pidama vaid üksikutele huntidele vältimaks hundile omase sotsiaalse karjastruktuuri lõhkumist ja sellest tulenevat võimalike probleemisendite teket. Keskkonnaameti 2019. aasta hundi kahjustuste ekspertiiside põhjal on kahjustuste põhjustajateks umbes pooltel juhtudel olnud üksikud hundid. Samas võib üksikute huntide tegelikku osakaalu populatsioonis hinnata vahemikus 10-20 %. Sellest on näha, et üksikisendid murravad suhteliselt enam kodu- ja kariloomi, kui karjadesse kuuluvad isendid, mistõttu tuleks enam rõhku panna just üksikute isendite küttimisele. Jahipidamise tulemusel hundikarjade lagunemisele järgnenud kahjustuste kasvu on tõestatud ka teadusuuringutes. Küttimismahu jaotus ohjamisalade lõikes ja lisatingimused on toodud tabelis 1.

Jaotuse aluseks on teadaolevate ja oletatavate pesakondade olemasolu ning kahjustuste levik.

Lisaks eelnevale on keelatud jahti pidada telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele, kes viibivad ajutiselt väljaspool selleks eelnevalt kehtestatud piirangualasid.

Vältimaks hundile kehtestatud küttimiskvoodi ületamist on jätkuvalt vajalik ohjamisalade põhiselt hundijahti koordineerivate isikute määramine.

Hundi küttimislimiidi teise osa kohta ettepaneku tegemiseks on oluline huntide küttimise järgselt vastavad ankeedid ja bioproovid võimalikult kiiresti toimetada Keskkonnaagentuuri aadressil Rõõmu tee 6, Tartu.

NB! Lisaks eelpoolmainitule on küttimislimiidi teise osa määramise oluliseks komponendiks operatiivse vaatlusinfo edastamine huntide liikumise kohta käesoleval jahiaastal infosüsteemi JAHIS kaudu või keskkonnaagentuurile e-posti aadressil ulukiseire@envir.ee.

Tabel 1. 2019. a hundi küttemiskvoodi I osa jaotus.

Nr	Ohjamisala	1. limiit	Lisatingimused
1	Alam-Pedja	4	1 isend on lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Kolga-Jaani, Kõo, Lembitu, Leie, Pikknurme, Põltsamaa Tallinn-Tartu maanteest lõuna poole jääv ala, Tánassilma, Tääksi, Viiratsi. Jahti on lubatud pidada vaid üksikule isendile. 1 isend on lubatud kütida ohjamisala Põltsamaa jahipiirkonna Tallinn-Tartu maanteest põhja poole jäävas osas. Jahti on lubatud pidada vaid üksikule isendile. 2 isendit on lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Konguta, Kärevere, Laeva, Nõgiaru, Puhja, Rannu, Sangla, Vahelaane, Tähtvere. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
2	Ida-Harju	0	
3	Hiiu	0	
4	Ida-Viru	2	Kõik jahipiirkonnad.
5	Järva	10	3 isendit lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Esna, Imavere, Jüriöö, Kaansoo, Kabala, Kirna, Koigi, Türi, Oisu. 7 isendit lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Kaiu, Kõrvemaa, Kärü, Kehtna, Vahastu, Valtu, Juuru, Leva, Kõue, EPT, Lööla, Anna, Alliku, Ardu, Väätša.
6	Lõuna-Läänemaa	4	Kõik jahipiirkonnad.
7	Lõuna-Pärnumaa	3	Kõik jahipiirkonnad.
8	Viljandi-Valga	3	Kõik jahipiirkonnad. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
9	Harju	6	Kõik jahipiirkonnad.
10	Lääne-Pärnumaa	2	Kõik jahipiirkonnad. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
11	Lääne-Viru	4	1 isend on lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Aidu, Jõgeva jahipiirkonna Siimusti jahiala, Põltsamaa, Vaimastvere. Jahti on lubatud pidada vaid üksikule isendile. 3 isendit on lubatud kütida järgmistest ohjamisala jahipiirkondadest: Kõik eelpool mainimata jahipiirkonnad. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
12	Pärnu-Rapla	6	Kõik jahipiirkonnad.
13	Pärnu-Viljandi	0	
14	Saare	1	Jahti on lubatud pidada Lümanda ja Üru jahipiirkondades. Jahti on lubatud pidada vaid üksikule isendile.
15	Tartu-Jõgeva	2	Kõik jahipiirkonnad. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
16	Põlva-Tartu	4	2 isendit lubatud kütida ohjamisala järgmistest jahipiirkondadest või nende osadest: Ahja, Haaslava, Järvselja, Kastre, Kauksi jahipiirkonna Tartu-Räpina maanteest põhja poole jääv ala, Meeksi, Rasina, Ruusa jahipiirkonna Tartu-Räpina maanteest põhja poole jääv ala, Räpina, Võnnu. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele. 2 isendit lubatud kütida ohjamisala järgmistest jahipiirkondadest või nende osadest: Ilumetsa, Kauksi jahipiirkonna Tartu-Räpina maanteest lõuna poole jääv ala, Laheda, Mäe, Orava, Peri, Ruusa jahipiirkonna Tartu-Räpina maanteest lõuna poole jääv ala, Orava, Taevaskoja, Veriora, Värska.
17	Valga-Tartu	6	Kõik jahipiirkonnad.
18	Võru	2	Kõik jahipiirkonnad.
19	Viru	2	Kõik jahipiirkonnad. Jahti on lubatud pidada vaid üksikutele isenditele.
20	Põhja-Läänemaa	0	
	Kokku	61	

LISA 1. 2019. aasta hundi ohjamisalade kirjeldus

1. Alam-Pedja ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Kolga-Jaani, Konguta, Kõo, Kärevere, Laeva, Leie, Lembitu, Nõgiaru, Pikknurme, Puhja, Rannu, Sangla, Tähtvere, Tääksi, Vahelaane**, samuti **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st lõuna poole jäävat osa ja **Põltsamaa-Jõgeva** mnt.-st lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa.

2. Ida-Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aegviidu, Jäneda, Kose, Lehtse, Lääne-Lahemaa, Maapaju, Nahe, Põhja-Kõrvemaa, Siniallika**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Kahala, Kehra, Kuusalu, Peningi ja Voose** jahipiirkondi.

3. Hiiu ohjamisala

Hõlmab kõiki Hiiu maakonna jahipiirkondi.

4. Ida-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alajõe, Auvere, Kivinõmme, Kuremäe, Kurtna, Narva, Ontika, Permisküla, Remniku, Sillamäe, Vaivara, Voka**.

5. Järva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alliku, Anna, EPT, Esna, Imavere, Juuru, Jüriöö, Kabala, Kaiu, Kirna, Koigi, Kõrvemaa, Leva, Lõõla, Oisu, Türi, Vahastu, Väätša**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Ardu ja Kõue** jahtkondi ning **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest põhja poole jäävat osa, **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa.

6. Lõuna-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Haapsalu, Haimre, Kasari, Kullamaa, Luiste, Martna, Märjamaa, Sooniste, Urevere, Vardi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa ja **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Napanurga-Kohatu teest ida poole jäävat osa.

7. Lõuna-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Massiaru, Nõmme, Ora, Orajõe, Tali, Tahkuranna**, samuti **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning Kamara-Mõisaküla teest lääne poole jäävat osa.

8. Viljandi-Valga ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Holstre, Hummuli, Karjanurme, Karksi, Koorküla, Kärstna, Lilli, Nuia, Paistu, Riidaja, Rulli, Suislepa, Taagepera, Tarvastu, Tõrva, Vambola**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning Kamara-Mõisaküla teest ida poole jäävat osa (ülejäanud piiritletud EV riigipiiriga), **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest ida poole jäävat osa, **Polli** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa.

9. Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Keila, Kohila, Külmallika, Lääne-Harju, Palamulla, Paldiski, Põrsu, Rae, Rapla, Tammiku, Vääna**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Aruküla, Jüri, Kaberneeme, Kostivere** ja **Maardu** jahtkondi, **Padise** jahipiirkonna Padise-Kurkse teest ida poole jäävat osa ja Padise-Rummu teest lõuna poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Munalaskme-Riisipere-Mustu teest ida poole jäävat osa ning **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest põhja poole jäävat osa.

10. Lääne-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aruvälja, Audru, Jõõpre, Jäärumetsa, Kihlepa-Lindi, Koonga, Lihula, Lõpe, Massu, Saulepi, Seliste, Tuudi, Tõstamaa, Vatla, Vana-Varbla, Vigala**, samuti **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa ning **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa.

11. Lääne-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aidu, Ambla, Haljala, Ida-Lahemaa, Järva-Jaani, Kadrina, Kiltsi, Koeru, Kullaaru, Kunda, Laekvere, Mahu, Nõmmküla, Pajusti, Porkuni, Päinurme, Rakke, Ranna, Sadala, Simuna, Tamsalu, Triigi, Tõrma, Vaimastvere, Varangu, Viitna, Vohnja, Väike-Maarja**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa ning **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st põhja poole ja Põltsamaa-Jõgeva mnt.-st põhja poole jäävat osa.

12. Pärnu-Rapla ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Eidapere, Järvakandi, Kaisma, Pärnjõe, Sauga, Suigu, Valgu, Vändra**, samuti **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest lõuna poole jäävat osa, **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Tootsi** jahipiirkonna Pärnu-Paide maanteest põhja poole jäävat osa, **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest põhja poole jäävat osa, **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa ning **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa.

13. Pärnu-Viljandi ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Halliste, Heimtali, Kullipesa, Lahmuse, Päre-Metsküla, Rahnoja, Rimmu, Suure-Jaani, Sürgavere, Tori-Sindi**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja

poole jäävat osa, **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest lõuna poole jääv osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lääne poole jäävat osa, **Pollu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest põhja poole jäävat osa, **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest lõuna poole jäävat osa ning **Tootsi** jahipiirkonna Pärnu-Paide maanteest lõuna poole jäävat osa.

14. Saare ohjamisala

Hõlmab kõiki Saare maakonna jahipiirkondi.

15. Tartu-Jõgeva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alatskivi, Amme, Kullavere, Luua, Luunja, Palamuse, Peipsiääre, Saadjärve, Tammistu**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa.

16. Põlva-Tartu ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Ahja, Haaslava, Järvselja, Ilumetsa, Kastre, Kauksi, Laheda, Meeksi, Mäe, Orava, Peri, Rasina, Ruusa, Räpina, Taevaskoja, Veerksu, Veriora, Võnnu, Värskä**.

17. Valga-Tartu ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aakre, Elva, Hellenurme, Kaagjärve, Kambja, Kanepi, Kooraste, Kõlleste, Laatre, Linda, Nõo, Puka, Põlgaste, Põlva, Pühajärve, Sangaste, Saverna, Uniküla, Urvaste, Valga, Valgjärve, Vana-Otepää, Vastse-Kuuste, Võhandu, Ülenurme**.

18. Võru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Antsla, Haanja, Hargla, Hino, Illi, Karula, Koemetsa, Koikküla, Krabi, Kääpa, Lasva, Lepistu, Lüllemäe, Meremäe, Misso, Mõniste, Obinitsa, Ruusmäe, Rõuge, Sõmerpalu, Varstu, Viitina, Võru, Väimela**.

19. Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Anguse, Avinurme, Kauksi, Kiikla, Kiviõli, Kohtla-Nõmme, Lohusuu, Maidla, Muuga, Mäetaguse, Oonurme, Roela, Rägavere, Tamme, Tudu, Tudulinna, Uhtna, Vinni, Viru-Nigula**.

20. Põhja-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Linnamäe, Noarootsi, Nõva, Palivere, Riguldi, Risti, Variku, Vormsi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Munalaskme teest lääne poole jäävat osa ning **Padise** jahipiirkonna Kurkse-Padise-Metsalõugu-Munalaskme teest lääne poole jäävat osa.